

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie „Otwarta metoda koordynacji i klauzula społeczna w kontekście strategii »Europa 2020«” (opinia rozpoznawcza)

(2011/C 44/04)

Sprawozdawca generalny: **Jan OLSSON**

Pismem z 28 kwietnia 2010 r. Laurette Onkelinx, belgijska wicepremier oraz minister spraw społecznych i zdrowia publicznego, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwróciła się w imieniu przyszłej prezydencji belgijskiej do Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego o opracowanie opinii rozpoznawczej w sprawie

Otwarta metoda koordynacji i klauzula społeczna w kontekście strategii „Europa 2020”.

Dnia 25 maja 2010 r. Prezydium Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego powierzyło przygotowanie opinii w tej sprawie Sekcji Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa.

Mając na względzie pilny charakter prac, na 464. sesji plenarnej w dniach 14–15 lipca 2010 r. (posiedzenie z 15 lipca 2010 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wyznaczył Jana Olssona na sprawozdawcę generalnego oraz 61 głosami za – 2 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę prezydencji belgijskiej, by wykorzystać horyzontalną klauzulę społeczną i wzmocnioną otwartą metodę koordynacji (OMK), ponieważ podkreślono w ten sposób, że **spójność społeczna musi dotrzymać kroku wzmocnionej koordynacji polityki gospodarczej**, aby osiągnąć wszystkie cele strategii „Europa 2020”.

1.2 **Rzeczywisty udział zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego na wszystkich etapach i poziomach** jest konieczny do zapewnienia efektywnego wykorzystania klauzuli horyzontalnej i OMK. EKES proponuje, by Komisja sporządziła roczne sprawozdanie dotyczące sprawowania rządów w sprawie tego udziału. EKES może zapewnić pomoc w wykonaniu tego zadania, a także sugeruje finansowanie projektów pilotażowych na rzecz uczestnictwa w ramach programu PROGRESS. Ponadto Komitet proponuje **kodeks dobrych praktyk w zakresie zarządzania uczestniczącego dla metody OMK**.

1.3 EKES podkreśla, że zdecydowanie potrzebny jest proces koordynacji uwzględniający **interakcje między wszystkimi celami i wszystkimi obszarami polityki. Powinno to stanowić nadrzędne wytyczne** dla wdrażania klauzuli społecznej i OMK. Komisja powinna stać na czele tej koordynacji i być wspierana przez Komitet Ochrony Socjalnej i Komitet Zatrudnienia. Oba komitety powinny otworzyć się na współpracę z przedstawicielami zainteresowanych stron.

1.4 **Horyzontalna klauzula społeczna musi być wdrażana skutecznie. Oceny skutków społecznych** powinny obejmować **wszystkie dziesięć zintegrowanych wytycznych** w zakresie polityki zatrudnienia i polityki gospodarczej oraz zostać opublikowane i uwzględnione w procesie OMK. Należy położyć nacisk na wpływ na zatrudnienie, liczbę osób żyjących w ubóstwie oraz na zagrożenia społeczne.

1.5 EKES **popiera wzmocnioną OMK**, aby zatrudnienie, ochrona socjalna i włączenie społeczne nie zostały odsunięte na bok podczas obecnego kryzysu. OMK **powinna mieć charakter bardziej lokalny**, a tym samym zostać powiązana

z konkretnymi działaniami prowadzonymi w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Wzajemna ocena oparta na uczeniu się od siebie nawzajem powinna prowadzić do **krajowych programów działań na rzecz spójności społecznej**. Wskaźniki powinny również dotyczyć **jakościowych kryteriów dobrobytu**. EKES popiera „Europejski program walki z ubóstwem”, lecz jego zdaniem OMK i klauzula horyzontalna mogą także przyczynić się do rozwoju innych projektów przedwodnich.

2. Kontekst

2.1 Belgijska prezydencja UE zwróciła się do EKES-u o sporządzenie opinii rozpoznawczej w następującej sprawie: Jak można zapewnić europejską spójność społeczną poprzez strategię „Europa 2020” oraz wzmocnienie otwartej metody koordynacji, jaką praktyczną rolę może odgrywać horyzontalna klauzula społeczna w ramach wymiaru społecznego polityki europejskiej i jak można zrealizować te zamierzenia?

2.2 Opinia będzie stanowić wkład w konferencję prezydencji belgijskiej w dniach 14–15 września 2010 r. pt. „Koordynacja UE w sferze społecznej w kontekście strategii Europa 2020”.

2.3 W komunikacie dotyczącym strategii „Europa 2020” Komisja Europejska podkreśliła potrzebę zaangażowania partnerów społecznych i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego na wszystkich poziomach. Komisja zasugerowała także, by do realizacji strategii ściślej włączyć również Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Komitet Regionów.

2.4 Aby zrealizować strategię „Europa 2020”, Rada Europejska w dniu 17 czerwca ustanowiła pięć celów głównych (stopa zatrudnienia, badania i rozwój, gazy cieplarniane, edukacja i włączenie społeczne) oraz stwierdziła, że są one ze sobą powiązane i wzajemnie się wspierają. Podstawy dla „silniejszego modelu zarządzania gospodarczego” stworzono poprzez priorytetowe potraktowanie „zacieśnienia koordynacji polityki gospodarczej”. Skuteczne mechanizmy monitorowania to kluczowe czynniki udanej realizacji celów. Rada zgodziła się na cel likwidacji zagrożenia ubóstwem dla 20 mln ludzi, pozostawiając w gestii państw członkowskich ustanowienie celów

krajowych w zakresie co najmniej jednego z trzech wskaźników: zagrożenie ubóstwem, niedostatek materialny oraz gospodarstwa domowe, których członkowie są bezrobotni.

2.5 Strategia „Europa 2020” odnosi się do zestawu środków unijnych i krajowych, aby uzyskać „inteligentny i zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu”. Dziesięć zintegrowanych wytycznych w zakresie polityki zatrudnienia i polityki gospodarczej wspiera pięć głównych celów, zostanie również uruchomione siedem projektów przewodnich. Państwa członkowskie ustalą cele krajowe i sposoby wdrażania uwzględniające warunki w poszczególnych krajach oraz sporządzą krajowe programy reform (KPR).

2.6 Horyzontalna „klauzula społeczna” (art. 9 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej) została włączona do traktatu lizbońskiego. Stanowi ona, że „przy określaniu i realizacji swoich polityk i działań Unia bierze pod uwagę wymogi związane ze wspieraniem wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewnianiem odpowiedniej ochrony socjalnej, zwalczaniem wyłączenia społecznego, a także z wysokim poziomem kształcenia, szkolenia oraz ochrony zdrowia ludzkiego”.

2.7 Wiąże się to z innymi klauzulami horyzontalnymi w traktacie (art. 8, 10, 11 i 12 TFUE): równouprawnienie płci, środowisko i ochrona konsumenta, wprowadzone w traktacie amsterdamskim oraz zakaz dyskryminacji znajdujący się w traktacie lizbońskim.

2.8 Otwarta metoda koordynacji (OMK) została określona jako instrument strategii lizbońskiej w 2000 r. Rada ustanowiła cele monitorowane w ramach krajowych planów działania i reform, zaś postępy są mierzone za pomocą analizy porównawczej, wskaźników, wzajemnej oceny i wymiany najlepszych praktyk. Model OMK ma także podstawę prawną w niektórych obszarach polityki w traktacie lizbońskim (art. 149, 153, 156, 168, 173 i 181 TFUE).

3. Uwagi ogólne

3.1 Aby wyjść z obecnego głębokiego kryzysu gospodarczo-społecznego, Europa podąża w kierunku wzmocnionej koordynacji polityki gospodarczej. EKES podkreśla, że postęp społeczny musi iść w parze z reformami gospodarczymi, jeżeli wszystkie cele strategii „Europa 2020” mają zostać osiągnięte. Dlatego absolutnie konieczne jest połączenie wymiaru gospodarczego, społecznego i środowiskowego strategii. Zintegrowane, wzajemnie umacniające się obszary polityki będą wymagać zebrania, koordynacji i wzmocnienia wszystkich instrumentów.

3.2 W tym kontekście EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że prezydencja belgijska skupia się na sprawowaniu rządów i spójności społecznej podkreślając wagę horyzontalnej klauzuli społecznej i silniejszej metody OMK. Należy nadal skupiać się

na tych kwestiach w ramach długoterminowego podejścia. Komitet usilnie wzywa rząd Węgier do priorytetowego potraktowania tych kwestii podczas swojej nadchodzącej prezydencji.

3.3 Komitet pragnie jednak wskazać także, iż postanowienia Karty praw podstawowych powinny zostać uwzględnione podczas wzmocniania instrumentów mających na celu osiągnięcie postępu społecznego.

3.4 EKES stale podkreśla, że rzeczywisty udział obywateli i zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego na wszystkich etapach i poziomach tego procesu jest niezbędną częścią sprawowania rządów. Porozumienie co do reform społeczno-gospodarczych musi zostać osiągnięte z udziałem partnerów społecznych i innych zainteresowanych stron, co zwiększy szanse na realizację głównych celów.

3.5 EKES podkreśla, że konieczne jest ściśle zaangażowanie partnerów społecznych i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego w ustalanie celów krajowych oraz opracowywanie krajowych programów reform, a także wzmocnienie OMK i wdrażanie horyzontalnej klauzuli społecznej. Poglądy zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego powinny także zostać uwzględnione, gdy Komisja i Rada będą potwierdzać cele i oceniać postępy.

3.6 Strategia „Europa 2020” musi zostać wdrożona na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. Przy kształtowaniu i wdrażaniu polityki społecznej UE podejście „oddolne” powinno wchodzić w interakcje z „odgórnymi” inicjatywami UE. Dlatego też zorganizowane społeczeństwo obywatelskie musi stworzyć prawdziwe i efektywne partnerstwa z władzami lub parlamentami lokalnymi i regionalnymi, aby ustanowić cele regionalne i określić odpowiednie środki polityczne. Wiąże się to ze skutecznym wdrażaniem zasady partnerstwa, która powinna kierować użytkowaniem i przyznawaniem funduszy strukturalnych UE w przyszłości, wykorzystując tym samym synergię między strategią „Europa 2020” i Europejskim Funduszem Społecznym (ESF) ⁽¹⁾.

3.7 EKES popiera również aktywne zaangażowanie krajowych rad społeczno-gospodarczych i analogicznych organizacji.

3.8 EKES proponuje, by w powiązaniu z rocznym sprawozdaniem okresowym w sprawie KPR w państwach członkowskich Komisja Europejska sporządziła „sprawozdanie dotyczące sprawowania rządów” oparte na zarządzaniu uczestniczącym OMK oraz horyzontalnej klauzuli społecznej, w sprawie której należy przeprowadzić konsultację z Parlamentem Europejskim, EKES-em i KR-em. EKES mógłby wykorzystać swoją sieć krajowych RSG i analogicznych organizacji do monitorowania zaangażowania zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego. EKES mógłby nawet opublikować własne sprawozdania.

⁽¹⁾ ECO/258 „Skuteczne partnerstwa w polityce spójności”, sprawozdawca: Jan OLSSON.

3.9 Zdecydowanie potrzebny jest proces koordynacji uwzględniający wzajemne interakcje między celami głównymi, zintegrowanymi wytycznymi oraz projektami przewodnimi. Komisja ma do odegrania strategicznie ważną rolę w przewodzeniu temu „koordynowaniu koordynacji”. Zintegrowane wytyczne powinny być „zintegrowane” w rzeczywistym sensie tego słowa, co oznacza, że wszystkie strategie polityczne powinny być spójne i ukierunkowane na wszystkie cele. Taka integracja powinna stanowić nadrzędne wytyczne dla wprowadzania mechanizmów wdrażania horyzontalnej klauzuli społecznej i wzmocnienia OMK. Aby wzmocnić powiązanie między dwoma instrumentami wyniki wdrażania horyzontalnej klauzuli społecznej powinny zostać uwzględnione w procesie OMK.

3.10 Dlatego też EKES zdecydowanie popiera propozycję przedstawioną 21 maja 2010 r. w opracowaniu Komitetu Ochrony Socjalnej stanowiącym wkład w nową strategię europejską⁽²⁾. Komitet Ochrony Socjalnej pragnie włączenia horyzontalnej klauzuli społecznej do preambuły wytycznych dotyczących polityki gospodarczej. Stwierdza ponadto, że nieodzownym elementem zintegrowanej wizji „Europa 2020” jest ocena tematyczna i sprawozdanie z postępów związanych z wymiarem społecznym.

3.11 EKES docenia prace przeprowadzone przez Komitet Ochrony Socjalnej (SPC) oraz Komitet Zatrudnienia (EMCO) i uważa, że należy zwiększyć ich rolę podczas wzmocnienia instrumentów mających na celu osiągnięcie wymiaru społecznego. Zdaniem EKES-u w Komitetach powinny być reprezentowane nie tylko rządy, lecz także partnerzy społeczni i inne odpowiednie organizacje społeczeństwa obywatelskiego. EKES proponuje, by Komitety odbywały posiedzenia bardziej regularnie i z udziałem przedstawicieli zainteresowanych podmiotów UE i państw członkowskich. Zadaniem przedstawicieli rządu w SPC i EMCO jest również organizacja i udział w konsultacjach z partnerami społecznymi i innymi zainteresowanymi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego w ich krajach.

3.12 EKES popiera propozycję Komisji dotyczącą rozwoju narzędzi komunikacyjnych na rzecz zaangażowania obywateli, pracowników, przedsiębiorstw i ich organizacji przedstawicielskich. Inicjatywa Komisji polegająca na uwzględnieniu realiów społecznych może posłużyć za jeden z modeli i może być stale prowadzona także na szczeblu lokalnym. Jednakże partnerzy społeczni i organizacje społeczeństwa obywatelskiego muszą same działać proaktywnie, jeżeli chodzi o sposób stosowania horyzontalnej klauzuli społecznej i OMK. Dlatego też EKES sugeruje przeprowadzenie projektów pilotażowych w tym celu, finansowanych w ramach programu PROGRESS.

4. Uwagi szczegółowe w sprawie horyzontalnej klauzuli społecznej

4.1 Efekty klauzul horyzontalnych dotyczących środowiska, równości płci i ochrony konsumenta, ustanowionych ponad 10

lat temu w traktacie, mają przede wszystkim charakter nieformalny.

4.2 EKES podkreśla, że oceny skutków społecznych są zasadniczą częścią monitorowania strategii „Europa 2020”. Powinny zapewnić efektywne mechanizmy oceny ryzyka społecznego i zostać opublikowane oraz poddane pod dyskusję publiczną. EKES pragnie podkreślić, że powinno się oszacować w szczególności wpływ na zatrudnienie oraz liczbę osób zagrożonych ubóstwem.

4.3 Komisja powinna przejąć odpowiedzialność, ze wsparciem ze strony SPC i EMCO. Europejscy partnerzy społeczni i inne główne podmioty powinny być aktywnie zaangażowane. Ich poglądy powinny zostać opublikowane wraz z ocenami (załączone do nich). W tym kontekście należy zauważyć, że Komisja już ustanowiła mechanizmy oceny skutków społecznych poprzez zintegrowane oceny skutków, lecz nie są one jeszcze wystarczająco widoczne ani wykorzystywane.

4.4 Zdaniem EKES-u należy zapewnić, że konsolidacja polityki gospodarczej i budżetowej doprowadzi do wzrostu zatrudnienia, zmniejszenia liczby osób żyjących w ubóstwie i poprawy praw społecznych. Dlatego też oceny oddziaływania społecznego powinny w szczególności obejmować wszystkie dziesięć zintegrowanych wytycznych w zakresie polityki zatrudnienia i polityki gospodarczej. W razie potrzeby należy ocenić także inne środki na rzecz osiągnięcia pięciu celów głównych.

4.5 Oceny wpływu społecznego powinny zostać przeprowadzone także na szczeblu krajowym lub regionalnym.

4.6 Wstępne sprawozdanie powinno być gotowe w grudniu 2010 r., aby zapewnić wkład w pierwszy roczny przegląd strategii „Europa 2020”.

5. Uwagi szczegółowe w sprawie OMK

5.1 EKES często krytykował OMK ze względu na to, że nie przyniosła oczekiwanych rezultatów. Jest ona nieefektywna i niewidoczna na szczeblu krajowym. Nie angażuje w wystarczającym stopniu partnerów społecznych i innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

5.2 Z drugiej strony zauważono poprawę, w szczególności w zakresie włączenia społecznego, zaś EKES w wielu opiniach stanowczo popierał wprowadzenie OMK do nowych obszarów polityki (np. ochrony zdrowia, polityki dotyczącej młodzieży, wyzwań demograficznych oraz imigracji i azylu).

5.3 EKES zdecydowanie uważa, że w czasie obecnego kryzysu należy wzmocnić OMK, aby zapewnić, że ochrona socjalna i polityka włączenia społecznego nie zostaną odsunięte na bok.

⁽²⁾ Rada 9964/10.

5.4 EKES w pełni popiera utworzenie „Europejskiego programu walki z ubóstwem”, co czyni z niego instrument zwiększający zaangażowanie przedsiębiorstw, pracowników i opinii publicznej, by ograniczyć wykluczenie społeczne poprzez zastosowanie praktycznych środków. Program ten i OMK wzajemnie się wspierają. Jednakże zdaniem EKES-u OMK może także pomóc w rozwoju innych projektów przewodnich, szczególnie jeśli są wspierane ocenami skutków społecznych klauzuli horyzontalnej.

5.5 EKES zasugerował, że OMK powinna zostać wzmocniona poprzez ustanowienie wiążących celów na szczeblu państw członkowskich, aby zrealizować strategię „Europa 2020”. Ten pogląd podkreślono w kilku opiniach EKES-u, takich jak niedawna opinia w sprawie wytycznych dotyczących zatrudnienia⁽³⁾, która wzywa do ustanowienia ambitniejszych i wymiernych celów w zakresie zatrudnienia, edukacji i włączenia społecznego, ze wsparciem lepszej koordynacji polityki. EKES zdecydowanie popiera wezwanie z codwuletniej konferencji we Florencji, by strategia „Europa 2020” obejmowała konkretne wskaźniki mierzące wpływ wczesnego kształcenia na zmniejszanie wykluczenia społecznego w późniejszym życiu.

5.6 EKES podkreśla jednak, że gdy państwa członkowskie mają swobodę wyboru najbardziej odpowiednich wskaźników (zob. punkt 2.4 powyżej), OMK powinna być monitorowana za pomocą analizy porównawczej wszystkich odpowiednich wskaźników. Państwa członkowskie nie powinny mieć możliwości unikania realizacji podstawowych celów UE. Zdaniem EKES-u liczba osób zagrożonych ubóstwem, mierzona za pomocą odpowiedniego wskaźnika dochodowego⁽⁴⁾, ma znaczenie dla każdego państwa członkowskiego. Ponadto ważne jest, by cele krajowe były określane na podstawie prawdziwego dialogu z zainteresowanymi podmiotami opartego na uczestnictwie.

5.7 EKES uważa, że powinny istnieć lepsze bodźce dla państw członkowskich, by spełniały swoje zobowiązania, np. poprzez wyraźne powiązanie ze środkami z EFS. Podejście to zostanie wzmocnione, jeżeli programy operacyjne EFS będą skupiać się w jeszcze większym stopniu bardziej na włączeniu społecznym, ze wsparciem skutecznego partnerstwa z partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

5.8 OMK powinna zostać w większym stopniu przeniesiona na szczebel lokalny, poprzez ustanowienie lokalnych i regionalnych planów działania w porozumieniu z władzami i organizacjami lokalnymi, odzwierciedlając tym samym podejście oparte na oddolnym uczestnictwie i koordynację działań partnerów oraz strategii politycznych, także przy wsparciu ze strony funduszy strukturalnych. Decentralizacja metody

podniesie w ten sposób rangę integracji polityki, co jest tak bardzo potrzebne.

5.9 EKES zdecydowanie uważa, że należy dokonywać analizy porównawczej zarządzania uczestniczącego OMK – szczególnie udziału zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego – w oparciu o wskaźniki, wzajemną ocenę, wzajemne uczenie się i wymianę dobrych praktyk. EKES proponuje, by taką ocenę w formie kodu dobrych praktyk przygotowała Komisja i SPC, we współpracy z głównymi podmiotami europejskimi. Mogłaby ona opierać się na następujących kryteriach⁽⁵⁾:

- struktura dialogu:
 - należy zaangażować wszystkie zainteresowane podmioty,
 - rodzaj dialogu – należy zachęcać do rzeczywistego udziału – nie tylko do informowania i konsultacji,
 - zaangażowanie szczebla regionalnego/lokalnego poprzez plany działania zakładające uczestnictwo itp.,
 - udział krajowych RSG;
- zaangażowanie podmiotów na wszystkich etapach cyklu politycznego w odpowiednim czasie;
- udokumentowany wynik dialogu;
- określenie celów krajowych/regionalnych;
- określenie i monitorowanie wskaźników;
- udział zainteresowanych podmiotów we wzajemnych ocenach, wzajemnym uczeniu się i określaniu najlepszych praktyk;
- udział zainteresowanych podmiotów w praktycznych środkach na rzecz propagowania zatrudnienia i włączenia społecznego.

5.10 Należy ustanowić wyraźne połączenie między propozycjami opartymi o „wspólne zasady” i OMK. Wspólne zasady to zalecenia dla państw członkowskich, które zostały np. wykorzystane w polityce UE w zakresie strategii tematycznych dotyczących *flexicurity*, aktywnego włączenia społecznego i aktywnego starzenia się.

5.11 Wyniki OMK powinny ostatecznie prowadzić do propozycji wykorzystania innych instrumentów, takich jak „wzmocniona współpraca” między państwami członkowskimi, stosowanie metody wspólnotowej i inne.

⁽³⁾ Zob. opinia EKES-u z 27.05.2010 w sprawie wytycznych dotyczących zatrudnienia, sprawozdawca: Wolfgang GREIF, CESE 763/2010.

⁽⁴⁾ Gdy granica ubóstwa jest określona jako dochód wynoszący mniej niż 60 % mediany dochodu.

⁽⁵⁾ Zob. także np.: „EU Policy Coordination Beyond 2010: Towards a New Governance Structure”, Jonathan Zeitlin.

5.12 EKES podkreśla, że wskaźniki powinny wykraczać poza wyniki gospodarcze, uwzględniając także społeczne wskaźniki dobrobytu zaproponowane przez komisję Stiglitz (6). EKES wcześniej określił ilościowe i jakościowe wskaźniki polityki społecznej, np. dotyczące równości płci, zatrudnienia młodzieży, „ubogich pracujących”, osób niepełnosprawnych, miejsc pracy wysokiej jakości, ubóstwa wśród dzieci i młodych ludzi, dystrybucji dochodu, systemów płacy minimalnej/minimalnego dochodu oraz dostępu do usług zdrowotnych i socjalnych. Zaproponowano także łatwy do zastosowania wskaźnik „jakości życia” obejmujący sześć różnych obszarów (7). Zaproponowano także jakościowe wskaźniki mierzące dostępność i jakość w odniesieniu do oczekiwań ludności, zaangażowania użytkowników i przyjazności dla użytkownika.

5.13 Należy ustanowić wskaźniki na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym, lecz EKES podkreśla, że zainteresowane podmioty powinny zostać zaproszone do udziału w ich tworzeniu i ocenie.

5.14 Zdaniem EKES-u ważne jest, by państwa członkowskie składały sprawozdania z postępów w realizacji każdego celu stosując porównywalne wskaźniki europejskie (które mogą

ulec zmianie), zarówno do utworzenia „rankingu” zgodnie z sugestią w raporcie Koka (8) oraz do wykorzystania jako narzędzie diagnostyczne dla poprawy i autopoprawy podmiotów krajowych i lokalnych.

5.15 Opracowanie skutecznych systemów przekazywania wiedzy, wykorzystywania najlepszych praktyk oraz środków niemających charakteru prawnego musi obejmować decydentów na wszystkich szczeblach. Partnerzy społeczni i inne zainteresowane organizacje społeczeństwa obywatelskiego muszą zostać włączone w określanie i ocenę możliwości wymiany sprawdzonych rozwiązań, szczególnie środków innowacyjnych, ponieważ dysponują one wyjątkową wiedzą i szerokim doświadczeniem w zakresie polityki społecznej i polityki zatrudnienia.

5.16 Należy wzmocnić wzajemne oceny państw członkowskich poprzez angażowanie partnerów społecznych i innych odpowiednich zainteresowanych podmiotów. Oceny oparte na uczeniu się od siebie nawzajem i wymianie najlepszych praktyk powinny prowadzić do publicznych zaleceń dla państw członkowskich, proponujących programy działań na rzecz spójności społecznej.

Bruksela, 15 lipca 2010 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI

(6) Komisja ds. mierzenia wyników gospodarczych i postępu społecznego.

(7) Zob. opinia EKES-u z 22.10.2008 w sprawie: „Więcej niż PKB – miary rozwoju zrównoważonego”, sprawozdawca: Martin SIECKER, Dz.U. C 100 z 30.4.2009, s. 53–59.

(8) „Podjęcie wyzwania, strategia lizbońska na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, sprawozdanie grupy wysokiego szczebla pod przewodnictwem Wima Koka z listopada 2004 r.